

SINTEZA

la proiectul cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Portalul național de participare publică” și a Regulamentului privind modul de ținere a resursei informaționale formate de Sistemul informațional „Portalul național de participare publică”

<i>n/o</i>	<i>Articol</i>	<i>Participantul la avizare, consultare publică, expertizare</i>	<i>Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei</i>	<i>Argumentarea autorului proiectului</i>
Avizare și consultare publică prealabilă				
La proiectul Conceptului:				
1.	10. SI „Portalul național de participare publică” are următoarele contururi funcționale: 10.3 Conturul „Inițiative civice” cu următoarele funcții: 10.3.1 depunerea inițiativelor civice printr-un formular electronic standardizat pentru înregistrarea inițiativelor (titlu, descriere, domeniu, obiective, autor/grup inițiator, date de contact), cu posibilitatea de atașare a documentelor, materialelor justificative sau linkuri către resurse externe; 10.3.2 evidența și trasabilitatea inițiativelor prin afișarea statutului clar pentru fiecare inițiativă depusă, în examinare, supusă dezbaterii publice, acceptată, respinsă, în implementare, finalizată, cu păstrarea istoricului și jurnalizării modificărilor;	Instituția Publică Agenția de Guvernare Electronică	Proiectul Conceptului la subpct. 10.3 menționează despre conturul funcțional „Inițiative civice” cu descrierea funcțiilor respective. Cu referință la acest aspect, ținem să menționăm că Hotărârea Guvernului nr.564/2024 pentru aprobarea Conceptului platformei pentru susținerea democrației participative (e-Democrație), la pct. 3, reglementează conturul funcțional „e-Petiție”, care permite depunerea și prelucrarea inițiativelor civice (petițiilor colective). Descrierea conturului are loc la subpct. 10.1 din Concept. În acest context, facem trimitere la dispozițiile art.19 alin.(8) din Legea nr.71/2007 cu privire la registre, care stabilește expres că se interzice înregistrarea repetată a obiectului registrului, care a fost înregistrat într-un alt registru de stat.	Se acceptă parțial Subpct. 10.3. va avea următorul conținut: 10.3.1 evidența evenimentelor de consultare publică (ședințe) a inițiativelor civice acceptate spre examinare de către autoritatea publică, printr-un formular electronic standardizat (referința la inițiativa civică supusă dezbaterii, înregistrată pe platforma e-Democrație; forma ședinței de consultare publică (cu prezență fizică, online sau mixt); data și locul ședinței de consultare publică; modalitatea de conectare în cazul ședinței de consultare publică desfășurate online sau mixt; modul de înregistrare a participanților; datele de contact ale persoanei responsabile de organizarea ședinței de consultare publică.), cu posibilitatea de atașare a documentelor, materialelor justificative sau linkuri către resurse externe; 10.3.2 evidența și trasabilitatea procesului de examinare a inițiativelor prin afișarea statutului clar pentru fiecare inițiativă în

	10.3.3 sprijinirea consultării publice asupra inițiativelor civice prin publicarea acestora pentru comentarii cu posibilitatea organizării de sondaje și dezbateri publice asociate inițiativelor; 10.3.4 integrarea cu autoritățile publice competente în contextul transmiterii inițiativelor către autoritățile responsabile pentru evaluare; 10.3.5 monitorizarea și raportarea progresului, prin generarea de rapoarte statistice privind numărul de inițiative consultate, domeniile vizate, gradul de susținere publică, rezultatele implementării, cu posibilitatea urmăririi etapelor de implementare a inițiativelor acceptate.		Astfel, pornind de la faptul că față de resursa informațională formată de SI „Portalul național de participare publică”, ce se propune de a fi instituit, se vor aplica și dispozițiile Legii cu privire la registre, Cancelaria de Stat urmează să se asigure ca obiectele informaționale ale acestei resurse informaționale nu vor dubla și nu se vor suprapune cu obiectele informaționale ale resursei informaționale formate de platforma e-Democrație, care deja există și funcționează ca atare.	examinare, în consultare publică, acceptată, respinsă, în proces decizional, adoptată/aprobată, cu păstrarea istoricului și jurnalizării modificărilor; 10.3.3 sprijinirea consultării publice asupra inițiativelor civice prin publicarea acestora pentru comentarii cu posibilitatea organizării de sondaje și dezbateri publice asociate inițiativelor; 10.3.4 informarea publicului, inclusiv prin platforma e-Democrație, cu privire la modul de soluționare a inițiativei civice examinate, care cuprinde: a) referința la inițiativa civică examinată; b) mențiunea despre organizarea ședinței de consultare publică în privința inițiativei civice; c) soluția finală a autorității publice (de acceptare sau de respingere a propunerii de inițiere a elaborării deciziei); d) motivarea argumentată a soluției finale. 10.3.5 monitorizarea și raportarea progresului, prin generarea de rapoarte statistice privind numărul de inițiative consultate, domeniile vizate, gradul de susținere publică, rezultatele examinării, cu posibilitatea urmăririi etapelor ulterioare a procesului decizional de elaborare a deciziilor în baza inițiativelor civice acceptate. De menționat că în prezent Cancelaria de Stat elaborează proiectul Legii privind participarea publică, care va asigura cadrul legal pentru inițiativele civice, a nu se confunda cu petițiile
--	--	--	--	---

				colective. Astfel, proiectul stipulează la Înregistrarea și înaintarea inițiativei civice: Orice parte interesată poate propune autorităților publice inițierea elaborării unei decizii prin intermediul platformei e-Democrație. După publicarea inițiativei civice, părțile interesate pot să se alăture inițiativei prin susținerea acesteia exclusiv în format electronic, prin platforma e-Democrație. Subsecvent, pe platforma e-Democrație se vor înregistra inițiativele civice și se vor colecta semnăturile de susținere a acestora. Ulterior, procesul decizional de elaborare a deciziilor în baza inițiativelor civice acceptate va trece exclusiv pe portalul național de participare publică (particip.gov.md), unde autoritatea publică anunță ședința de consultare publică și publică comunicatul privind rezultatul examinării inițiativei de acceptare sau respingere a inițiativei civice. În cazul acceptării inițiativei, autoritatea publică va asigura la această inițiativă procesul decizional aferent elaborării proiectului de decizie, conform normelor general stabilite (în concordanță cu etapele de pe particip.gov.md).
2.	Subpct. 8.10	Instituția Publică Agenția de Guvernare Electronică	La subpct. 8.10, din motiv că HG 201/2017 a fost abrogată, textul „Hotărârea Guvernului nr.201/2017 privind aprobarea cerințelor minime obligatorii de securitate cibernetică”	Se acceptă Modificările au fost operate.

			se va substitui cu textul „Hotărârea Guvernului nr. 562/2025 cu privire la modul de realizare a obligațiilor de asigurare a securității cibernetice de către furnizorii de servicii în sectoarele critice.”	
3.	Pct. 8	Instituția Publică Agenția de Guvernare Electronică	Pct. 8 urmează a fi completat cu trimiteri și la alte acte normative din domeniul e-Transformării guvernării, care reglementează utilizarea în spațiul tehnologic a unui sistem informațional nou, a unor sisteme informaționale partajate, funcționalitățile cărora, în opinia noastră, ar urma să fie reutilizate la dezvoltarea SI „Portalul național de participare publică”: 1) Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate; 2) Hotărârea Guvernului nr. 677/2025 cu privire la consolidarea accesului la serviciile publice electronice în cadrul Portalului guvernamental integrat EVO utilizat la prestarea serviciilor publice electronice și aprobarea măsurilor necesare pentru implementarea modelului unitar de design; 3) Regulamentul privind modul de utilizare a platformei de interoperabilitate (MConnect), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 211/2019; 4) Regulamentul privind modul de ținere a Registrului	Se acceptă parțial SI „Portalul național de participare publică” va fi consumator de date din Sistemul informațional e-Legislație în conformitate cu prevederile subpct. 60.6. din Conceptul Sistemului informațional e-Legislație, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 889/2024. Potrivit, pct. 25 din Conceptul Sistemului informațional e-Legislație, Posesorul și deținătorul SI e-Legislație este Cancelaria de Stat, care asigură condițiile juridice, financiare și organizatorice pentru crearea, administrarea, mentenanța și dezvoltarea sistemului, precum și realizează nemijlocit competențele de creare, administrare, mentenanță și dezvoltare a acestuia. Prin urmare, Cancelaria de stat este deținătorul și posesorul ambelor Sisteme informaționale și va realiza schimb de date intern, exceptînd Platforma de interoperabilitate (MConnect). Acest aspect, este reglementat de prevederile art.6, alin.(5) din Legea nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, care stabilește că schimbul de date între sistemele informaționale deținute de același participant public poate avea loc și în afara platformei de interoperabilitate.

			format de Sistemul informațional „Catalogul semantic”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.323/2021; 5) Hotărârea Guvernului nr.323/2021 pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Catalogul semantic” și a Regulamentului privind modul de ținere a Registrului format de Sistemul informațional „Catalogul semantic”; 6) Hotărârea Guvernului nr. 650/2023 cu privire la aprobarea Strategiei de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030.	În partea ce ține de potențialul de furnizare a datelor prin Platforma de interoperabilitate (MConnect), menționăm că MConnect se concentrează pe interoperabilitatea între sisteme informatice prin schimbul de date structurate, care pot fi prelucrate automat, în timp ce SI „Portalul național de participare publică” gestionează documente ne-structurate, cum ar fi fișiere PDF și Word, care nu pot fi procesate în mod eficient de MConnect. În acest context, SI „Portalul național de participare publică” nu va genera metadate care pot fi înregistrate ca active semnatare în Catalogul semantic
4.	Pct. 11	Instituția Publică Agenția de Guvernare Electronică	La pct. 11 din proiect după cuvântul „partajate” urmează a fi completat cu textul „și alte resurse și sisteme informaționale de stat” Suplimentar acest punct urmează a fi completat cu următoarele prevederi aferente interacțiunii dintre sisteme: „platforma de interoperabilitate (MConnect) – pentru schimbul de date cu registrele și sistemele informaționale de stat; Sistemul informațional e-Legislație - pentru preluarea informațiilor din documentele de intrare și de ieșire relevante ale modulului „Legiferare” al SI eLegislație, pentru asigurarea transparenței procesului decizional” Propunerea aferentă interacțiunii cu	Se acceptă parțial Textul a fost completat cu sintagma „și alte resurse și sisteme informaționale de stat” Totodată, Cancelaria de stat este deținătorul și posesorul ambelor Sisteme informaționale și va realiza schimb de date intern, exceptînd Platforma de interoperabilitate (MConnect). Mai mult, subpct. 60.6. din Conceptul Sistemului informațional eLegislație, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 889/2024 nu prevede expres obligativitatea de furnizare a datelor către SI „Portalul național de participare publică” prin MConnect.

			Sistemul informațional e-Legislație se bazează pe prevederile subpct. 60.6. din Conceptul Sistemului informațional eLegislație, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 889/2024.	
5.	Capitolul III	Instituția Publică Agenția de Guvernare Electronică	În corelare cu pct.4 din sbp.1) și 2) din Hotărârea Guvernului nr.323/2021 pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Catalogul semantic” și a Regulamentului privind modul de ținere a Registrului format de Sistemului informațional „Catalogul semantic”, Capitolul III se va completa cu următoarea normă: „În scopul asigurării interoperabilității și a schimbului de date cu alte sisteme și resurse informaționale de stat, Cancelaria de Stat înregistrează activele semantice utilizate în Sistemul informațional „Catalogul semantic.”.	Nu se acceptă SI „Portalul național de participare publică” nu va genera metadate care pot fi înregistrate ca active semnatare în Catalogul semantic.
6.	Capitol III	Instituția Publică Agenția de Guvernare Electronică	Se va completa cu prevederi aferente implementării modelului unitar de design în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 677/2025. Conform prevederilor pct. 4, 6 și 7 din Hotărârea menționată, Ministerele, Cancelaria de Stat, alte autorități centrale și structurile din subordinea lor, prestatorii de servicii publice - vor utiliza modelul unitar	Nu se acceptă Pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 677/2025 prevede că înainte de punerea în exploatare a resurselor și sistemelor informaționale menționate la pct. 6 și 7, designul elaborat va fi coordonat cu Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică”. Prin urmare, Cancelaria de Stat va coordona designul elaborat la etapa de dezvoltare a Sistemului informațional și aceste aspecte nu

			de design în toate etapele de proiectare, dezvoltare și actualizare a resurselor și sistemelor informaționale destinate prestării serviciilor publice electronice, precum și vor aplica modelul unitar de design la crearea sau dezvoltarea altor resurse și sisteme informaționale de stat care nu sunt destinate prestării serviciilor publice electronice sau la crearea și dezvoltarea noilor site-uri web oficiale. La fel, pct. 8 din Hotărârea menționată supra prevede că înainte de punerea în exploatare a resurselor și sistemelor informaționale menționate la pct. 6 și 7, designul elaborat va fi coordonat cu Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică”.	sunt necesare de dublat în proiectul actului normativ.
7.	Punctul 41 din Capitolul VII	Instituția Publică Agenția de Guvernare Electronică	Punctul 41 din Capitolul VII urmează a fi revizuit și expus cu următorul conținut: „41. La dezvoltarea SI „Portalul național de participare publică” se va aplica arhitectura multi-nivel (având cel puțin următoarele nivele – baza de date, subsistem de păstrare fișiere, logica de aplicație și interfața cu utilizatorul) și o metodologie secvențială de implementare. Dezvoltarea sistemului va urma etape distincte, începând cu analiza	Se acceptă Modificările au fost operate.

			și proiectarea detaliată, urmate de implementare, testare și livrare. Această abordare va asigura o structură clară și predictibilă, cu o planificare riguroasă și o delimitare clară a fiecărei faze de dezvoltare. Arhitectura multi-nivel va permite separarea clară a responsabilităților fiecărei componente, asigurând coerență și stabilitate în implementare.” Această redacție va asigura reducerea riscurilor financiare, planificare clară și trasabilitatea deciziilor, ținând cont de complexitatea ridicată a dezvoltării SI „Portalul național de participare publică”.	
La proiectul Regulamentului:				
8.	Pct. 4	Instituția Publică Agenția de Guvernare Electronică	La pct. 4, subiecții din domeniul exploatării și al utilizării SI „Portalul național de participare publică” urmează a fi corelat cu „subiecții” prevăzuți în proiectul Conceptului. În speță, proiectul Conceptului utilizează termenii „utilizatori” pe când proiectul Regulamentului utilizează termenii „registratorul” și „destinatarul”.	Nu se acceptă Legea nr.467/2003 și Legea nr.71/2007 stabilesc clar categoriile de subiecți implicați în domeniul sistemelor informaționale de stat și al registrelor. Aceste acte normative sunt documente fundamentale care reglementează funcționarea și administrarea acestora, astfel încât utilizarea corectă a termenilor este esențială pentru a asigura respectarea legii. Legea nr. 467/2003 se referă la resursele informaționale de stat și reglementează raporturile juridice legate de crearea, administrarea și utilizarea sistemelor informaționale de stat. În această lege,

				termenii „proprietar”, „posesor”, „deținător”, „administrator tehnic” și „utilizatori” sunt folosiți pentru a desemna diferite roluri și responsabilități. Legea nr. 71/2007 se concentrează asupra registrelor și reglementează modul în care acestea sunt administrate, stabilind termeni precum „proprietar al registrului”, „registrator”, „subregistrator”, „furnizor de date” și „destinatar al datelor”. Prin urmare, prevederile proiectului respect în deplină măsură prevederile actelor prenotate.
9.	Capitolul IV	Instituția Publică Agenția de Guvernare Electronică	Capitolul IV urmează a fi completat cu prevederi aferente „procedura de interacțiune cu furnizorii de date” în conformitate cu prevederile art. 76 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și resursele informaționale de stat.	Nu se acceptă Nu există furnizori externi de date deoarece se va realiza schimb de date intern între două Sisteme informaționale deținute de către Cancelaria de Stat.